

SHEMBUJ DETYRASH-PISA nga lexim-kuptimi (teste të tipit elektronik)

Qendra Shtetërore e Provimeve
Drejtore: Dr. Lidija Gjosevska

Redaktor: Dr. Beti Lameva

Redaktor grafik: Qebir Shemshi

SHEMBUJ DETYRASH-PISA nga lexim-kuptimi (teste të tipit elektronik)

Detyrat në këtë publikim ishin shfrytëzuar në testime provë ose finale në cikle të ndryshme hulumtuese PISA nga viti 2000 deri në vitin 2012.

Falënderime të veçanta për Zyrën UNICEF në Shkup e cila përkrahu financiarisht përkthimin e detyrave.

Përmbajtja

ÇFARË ËSHTË PISA?.....	4
SHEMBUJ DETYRASH	9
BLOGU I PROFESORESHËS	11
FORUMI PËR SHPENDËT	19
QUMËSHTI I LOPËS.....	27
FJALITË.....	35
UDHËZUES PËR VLERËSIM.....	39
BLOGU I PROFESORESHËS	41
FORUMI PËR SHPENDËT	44
QUMËSHTI I LOPËS.....	47
ФЛУЕТНОСТ НА ЧИТАЊЕ.....	Error! Bookmark not defined.

ÇFARË ËSHTË PISA?

PISA (Programme for International Student Assessment) është studim ndërkombëtar i cili i vlerëson aftësitë, dituritë dhe shkathtësitë e nxënësve në zbatimin e asaj që kanë mësuar në shkollë në situata nga jeta në mbarim të arsimimit të detyrueshëm në moshë 15 vjeçare në tri fusha:

- kompetencë për lexim-kuptim – dhe qasje kritike në leximin e materialeve të shkruara;
- kompetencë matematikore – lexim, interpretim dhe zgjidhjen e problemit të dhënë me anë të organizimit dhe interpretimit të informacioneve të dhëna dhe përzgjedhjen e metodës për zgjidhje;
- kompetencë në shkencat natyrore – njohje e çështjeve shkencore, përdorimi i diturive shkencore, identifikim i përmbajtjes në studimet shkencore dhe ndërlidhje të të dhënave shkencore me dëshmi dhe përfundime.

PISA është program ciklik i vazhdueshëm i cili jep pasqyrë në politikat dhe praktikat arsimore dhe ndihmon në ndjekjen e prirjeve (trendeve) në fitimin e diturive dhe shkathtësive tek nxënësit në të njëjtën moshë në vende të ndryshme dhe nëngrupe të ndryshme demografike në secilin shtet.

Përmes studimit PISA nxënësit duhet të përgjigjen në dy pyetje:

- Çfarë di?
- Çfarë mund të bëj me diturinë time?

Ky vlerësim nuk konfirmon vetëm se a mund ta riprodhojnë nxënësit diturinë e tyre, por studion dhe sa mirë dinë ta shfrytëzojnë diturinë e tyre nga ajo që kanë mësuar dhe sa mund të zbatojnë atë dituri në situata të panjohura, në shkollë dhe jashtë saj.

Programi për vlerësimin ndërkombëtar të nxënësve – PISA është i organizuar nga ana e Organizatës për Bashkëpunim Ekonomik dhe Zhvillim (OECD – Organization for Economic Cooperation and Development). Ky studim për herë të parë filloi të realizohet në vitin 1997 me ciklin e parë të matjes në PISA 2000.

Kjo përmbledhje detyrash, përmban shembuj të ajtemëve të liruar nga të gjitha ciklet e PISA që janë realizuar në formë elektronike.

Rezultatet nga studimi i realizuar mundësojnë fitimin e të dhënave valide mbi atë se sa mirë nxënësit janë të përgatitur për jetë në shoqërinë bashkëkohore pas mbarimit të shkollës, duke vënë theksin në zbatueshmërinë e diturive, shkathtësive dhe kompetencave të cilat i kanë fituar gjatë procesit arsimor, e jo sa mirë nxënësit i kanë zotëruar përmbajtjet arsimore që janë të parapara me programet arsimore dhe sa është dituria faktografike e memorizuar. Gjatë matjes me anë të këtij studimi jo vetëm që caktohet se a mund nxënësit ta riprodhojnë diturinë e tyre, por caktohet edhe se a mund nxënësit ta përdorin të mësuarën dhe po të njëjtën ta zbatojnë si dituri në mjedis të panjohur, në dhe jashtë shkollës. Kjo qasje e reflekton faktin që shtetet

moderne nuk i shpërblejnë individët për atë që dinë, por për atë që mund të bëjnë me diturinë e tyre. Njëkohësisht fitohen njohuri edhe për faktorët socio-ekonomik dhe arsimor të cilët ndikojnë në arritjet e nxënësve.

Përmes studimit PISA duhet të marrim përgjigje sa nxënësit në moshë pesëmbëdhjetë vjeçare dinë dhe janë të aftësuar ta zbatojnë diturinë personale.

Rezultatet nga PISA u mundësojnë kreatorëve të politikave arsimore në mbarë botën të:

- matin diturinë dhe shkathtësitë e nxënësve në vendin e tyre në krahasim me ata nga vendet e tjera;
- vendosin qëllime të cilat janë të matshme dhe të arritura në sisteme të tjera arsimore;
- mësojnë nga politikat dhe praktikat e zbatuara në një vend tjetër, përkatësisht të mësohet nga politika dhe praktika e shteteve të cilat kanë treguar përmirësim.

Ndonëse PISA nuk mund të identifikojë raportet shkak-pasojë mes politikave/praktikave dhe rezultateve të nxënësve, ajo u tregon edukatorëve, kreatorëve të politikave dhe publikut të interesuar se si sistemet arsimore janë të ngjashme dhe dallojnë – dhe çfarë do të thotë kjo për nxënësit.

Arritjet e nxënësve nga secila fushë në PISA paraqiten në raport me nivelin e diturisë, ku niveli 6 është niveli më i lartë në shkallën e PISA, kurse niveli 1 dhe gjithçka nën të niveli më i ulët.

Tabela 1. Nivelet e arritjeve në fushën lexim-kuptim në PISA

Niveli	Numri më lartë i pikëve	Përshkrimi i nivelit
6	698	Nxënësi nga ky nivel, më së shpeshti mund të bëjë më shumë përfundime, krahasime dhe kontraste të cilat janë të hollësishme dhe precize duke ndërlidhur informacione të fshehura të cilat nuk janë të lidhura direkt me kërkesën e detyrës. Kërkesat në këto detyra lypin demonstrim të kuptimit të tërësishëm dhe të hollësishëm të një ose më shumë teksteve gjatë së cilës mund të përfshijnë integrimin e informacioneve kundërthënëse nga më shumë se një tekst. Nga nxënësi kërkohet të ballafaqohet me ide të panjohura, në prezencë të informacioneve dominante-nxitëse dhe të gjenerojë kategori abstrakte për interpretim gjatë sjelljes së përfundimeve. Këto detyra e nxitin nxënësin të supozojë ose të vlerësojë në mënyrë kritike tekstin kompleks të një teme të panjohur, duke marrë parasysh më shumë kritere ose perspektiva dhe duke zbatuar kuptime dhe dituri të sofistikuara jashtë tekstit. Kusht i rëndësishëm

		për qasje adekuate gjatë përgjigjes në detyrat e këtij niveli është preciziteti i analizës dhe orientimi i vëmendjes së tërësishme në detajet të cilat janë të pavërejtshme në tekste.
5	626	Në këtë nivel përfshihen informacione të cilat nga nxënësi kërkojnë të gjejë dhe organizojë pjesët e informacioneve të fshehura thellë që të mund të përcaktojë se cilat nga këto informacione në tekst janë relevante me lëvizje të vazhdueshme nëpër tekst. Nxënësi, po ashtu, mund të përgjigjet në pyetje indirekte ashtu që do ta përmend lidhjen mes pyetjes me pjesë të informacioneve të shpërndara në ose nëpër më shumë tekste dhe burime. Detyrat reflektive (mendore) kërkojnë vlerësim kritik ose formulimin e hipotezës, duke u thirrur në diturinë e specializuar (konkrete). Që të dyja, edhe detyrat interpretative edhe reflektive, kërkojnë kuptim të tërësishëm dhe të hollësishëm të tekstit përmbajtja ose forma e të cilit është e panjohur. Nxënësi mund të caktojë dallimin mes përmbajtjes dhe qëllimit, dhe mes fakteve e mendimit që i referohet, deklaratave komplekse ose abstrakte. Nxënësi po ashtu mund të nxjerr konkluzione në lidhje me besueshmërinë e informacioneve ose përfundimeve të ofruara në një pjesë të tekstit. Për të gjitha aspektet e leximit, detyrat në këtë nivel zakonisht përfshijnë ballafaqim me koncepte të cilat janë të kundërta me pritshmërinë.
4	553	Në këtë nivel nga nxënësi kërkohet të gjejë dhe të organizojë pjesët në tekstin në të cilin gjenden informacione të fshehura (të caktojë kontekstin në përmbajtje). Me këto detyra nxënësi tregon se mund të kuptojë paragrafët e zgjeruar në një ose më shumë tekste. Me disa detyra, të këtij niveli, kërkohet interpretim i rëndësishëm së nuancave në gjuhë në pjesë të tekstit në raport me tërësinë e tekstit. Nxënësi i këtij niveli (ose detyrave për interpretim) tregon kuptim dhe zbatim të kategorive dhe informacioneve në tekst të panjohur. Këto detyra nga nxënësi kërkojnë të përdor dituri formale dhe të supozuar që të mund në mënyrë kritike të vlerësojë tekstin. Nxënësi mund të krahasojë dhe kundërshtojë pohimet e bëra në disa tekste dhe të vlerësojë

		besueshmërinë e burimit bazuar në kriteret e treguara. Që të mund të përgjigjet në këto detyra nxënësi duhet të tregojë kuptim të saktë të teksteve të gjata ose komplekse përmbajtja ose forma e të cilëve mund të jetë e panjohur. Tekstet e nivelit 4 shpesh janë të gjatë dhe kompleks, dhe përmbajtja e tyre ose forma mund të mos jetë standarde dhe po të njëjtët të përmbajnë shenja indirekte ose implicite (të nënkuptuara).
3	480	Nxënësi nga ky nivel mund të gjejë, e në disa raste dhe të njohë përpjestimin mes disa pjesëve të informacioneve të cilat duhet të përgjigjen në më shumë kushte. Nxënësi duhet të integrojë informacione nga disa lloje tekstesh, me qëllim që të identifikohet ideja kryesore, të kuptojë marrëdhënien ose të interpretojë rëndësinë e ndonjë fjale apo fraze. Në këtë nivel pritet që nxënësi të merr parasysh shumë opsione për krahasim, për kundërshtim ose për kategorizimin e informacioneve. Shpesh informacioni i kërkuar nuk është i theksuar ose ka ide të cilat janë të kundërta me pritshmërinë ose janë negativisht të formuluar. Detyrat e nivelit 3 kërkojnë nga nxënësi të merr parasysh shumë karakteristika gjatë krahasimit, kontrastit ose kategorizimit të informacioneve. Informacionet e duhura shpesh nuk janë të theksuara ose mund të ketë më shumë informacione të përafërta sipas kuptimit ose të njëjtat të jenë negativisht të formuluar.
2	407	Në nivelin 2 nxënësi mund të gjejë një apo më shumë pjesë të informacioneve, të cilat ndoshta do të nevojiten për të sjellë përfundim ose do të duhet të përmbushë disa kushte që të zbulojë përgjigjen. Pritet që nxënësi të njohë idenë kryesore në tekst, të kuptojë marrëdhëniet ose interpretimin e rëndësisë në pjesë të kufizuara të tekstit kur informacionet nuk janë të theksuara, dhe nxënësi duhet të bëjë përfundime në nivel të ulët. Detyrat e këtij niveli mund të përfshijnë krahasime ose kontraste në bazë të një karakteristike në tekst. Detyrat tipike reflektive të këtij niveli kërkojnë që nxënësi të bëjë krahasim ose të lidhë tekstin me diturinë e tij joformale, duke përdorur përvojën dhe qëndrimet personale.

1a	335	Nxënësi në këtë nivel mund të gjejë një ose më shumë pjesë të pavarura prej informacioneve të dhëna eksplicite; të njohë temën kryesore ose porosinë e autorit të tekstit për temë të njohur, ose të bëjë ndërlidhje të thjeshtë mes informacioneve në tekst duke ndërlidhur diturinë e përditshme. Zakonisht informacionet e duhura në tekst janë të njohura dhe në qoftë se ka pak informacione, në qoftë se ka, ata janë të ndryshme për nga rëndësia. Nxënësi është në mënyrë eksplicite i orientuar në shqyrtimin e faktorëve relevantë në detyrë dhe tekst. Nxënësi i nivelit 1a mund të mendojë për qëllimin dhe rëndësinë relative të informacioneve (p.sh.: Ideja kryesore kundrejt detajeve jothelbësore) në tekste të thjeshta të cilët përmbajnë indice eksplicite.
1b	262	Nxënësi në këtë nivel mund të përcaktojë një pjesë në informacionin e dhënë eksplisit i cili është në vend të dukshëm në tekst të shkurtër, sintaksor të thjeshtë me kontekst dhe tekst të njohur, siç është narrativ ose listë e thjeshtë. Nxënësi po ashtu mund tekstualisht të interpretojë rëndësinë e teksteve duke bërë ndërlidhje të thjeshta mes pjesëve fqinje nga informacionet në pyetjen dhe / ose tekstin. Teksti zakonisht paraqet mbështetje për nxënësin, sepse ka përsëritje të informacioneve, fotografi ose simbole të njohura. Në tekst ka minimalisht informacione komplekse.
1c	189	Nxënësi i nivelit 1c mund të kuptojë dhe të konfirmojë rëndësinë e fjalive të shkurtra, fjali të thjeshta sintaksore në nivel tekstual dhe të lexojë për qëllim të qartë dhe të thjeshtë në kohë të kufizuar. Detyrat e këtij niveli përfshijnë vokabular dhe struktura të thjeshta sintaksore.

SHEMBUJ DETYRASH

BLOGU I PROFESORESHËS

PISA

Rapa Nui
Hyrje

Lexo Hyrjen. Më pas kliko shigjetën TJETËR.

Imagjino se një bibliotekë lokale po mban një leksion javën që vjen. Leksioni do të jepet nga një profesoreshë e një universiteti pranë. Ajo do të diskutojë punën e saj në terren në ishullin e Rapa Nui në Oqeanin Paqësor, më shumë se 3.200 kilometra në perëndim të Kilit.

Leksioni do të jepet gjatë orës së historisë. Mësuesi juaj iu pyet të kërkonte historinë e Rapa Nui në mënyrë që të dini diçka për të përpara se të ndiqni leksionin.

Burimi i parë që do të lexoni është një blog i shkruar nga profesoresha ndërkohë që jetonte në Rapa Nui.

Kliko shigjetën TJETËR për të lexuar blogun.

Pyetja 1/7

PISA

Rapa Nui

Pyetje 1 / 7

Referoju Blogu i Profesoreshës në të djathtë. Kliko një alternativë për t'iu përgjigjur pyetjes.

Sipas blogut, kur e filloi punën në terren profesoresha?

☐ Gjatë viteve 1990.

☐ Nëntë muaj më parë.

☐ Një vit më parë.

☐ Në fillim të Majit.

Blog Recencë Libri Lajme Shkencore

www.bloguiprofesoreshës.com/punanëterren/RapaNui

Blogu i Profesoreshës

Postuar 23 Maj, 11:22.

Ndërsa vështroj tej dritares këtë mëngjes, shikoj panoramën që kam mësuar të dua këtu në Rapa Nui, të njohur në disa vende me emrin Ishulli i Pashkëve. Bari dhe kaçubet janë të gjelbërta, qielli është i kaltër, dhe vullkanet e vjetër, tashmë të shuar, ngrihen në sfond.

Jam pak e trishtuar sepse e di që kjo është java ime e fundit në ishull. Kam mbaruar punën në terren dhe do të kthehem në shtëpi. Më vonë sot, do të bëj një shëtitje nga kodrat për t'i thënë mirupafshim moait që kam studiuar gjatë nëntë muajve të fundit. Ja një foto e disa prej këtyre statujave masive.

Nëse e keni ndjekur blogun tim këtë vit, atëherë e dini se populli i Rapa Nuis i ka skalitur këto moai qindra vjet më parë. Këto moai madhështore janë skalitur mbi një gur të vetëm në pjesën lindore të ishullit. Disa prej tyre peshojnë qindra kilogramë, e megjithatë populli i Rapa Nuis ka qenë në gjendje t'i zhvendosë ato në vende shumë larg nga gurorja pa vinça apo pajisje të tjera të rënda.

Për vite, arkeologët nuk e dinin sesi ishin zhvendosur këto statuja masive. Ka mbetur mister deri në vitet 1990, kur një grup arkeologësh dhe banorësh të Rapa Nui demonstruan se statujat moai mund të jenë transportuar dhe ngritur me anë të litarëve të bërë nga bimët dhe cilindra druri dhe rrugë të bëra nga pemët e mëdha që dikur lulëzonin në ishull. Misteri i statujave moai u zgjidh.

Megjithatë, mbetet një mister tjetër. Çfarë ndodhi me këto bimë dhe pemë të mëdha që u përdorën për zhvendosjen e statujave moai? Siç thashë, kur vështroj nga dritarja, shoh barëra dhe kaçube dhe një a dy pemë të vogla, por asgjë që mund të jetë përdorur për zhvendosjen e këtyre statujave të mëdha. Është një gjëgjëzë mahnitëse, një që do të eksplorohet në postimet dhe leksionet e ardhshme. Deri atëherë, ju mund të dëshironi të investigoni misterin vetë. Sugjeroj të filloni me një libër të quajtur *Collapse* nga Jared Diamond. [Kjo recencë e Collapse është një pikënisje mirë.](#)

Udhëtari_14 24 Maj, 16:31.
Përsëritetje Profesoreshë! Më pëlqen të ndjek punën tuaj në Ishullin e Pashkës. Mezi pres ta lexoj *Collapse*!

Ishulli_KB 25 Maj, 9:07 a.m.
Gjithashtu më pëlqen të lexoj për përvojat tuaja në Ishullin e Pashkëve, e megjithatë, mendoj se ka një teori tjetër që duhet të merret në konsideratë. Shikoni këtë artikull: [www.lajmeshkencore.com/Minjtë_Polinezianë_Rapa_Nui](#)

Pyetja 2/7

PISA

Rapa Nui

Pyetje 2 / 7

Referoju Blogu i Profesoreshës në të djathtë. Jep përgjigjen tënde për pyetjen.

Në paragrafin e fundit të blogut, profesoresha shkruan:
"...mbetet një mister tjetër"

Cilit mister i referohet ajo?

Blog Recencë Libri Lajme Shkencore

www.bloguiprofesoreshës.com/punanëterren/RapaNui

Blogu i Profesoreshës

Postuar 23 Maj, 11:22.

Ndërsa vështroj tej dritares këtë mëngjes, shikoj panoramën që kam mësuar të dua këtu në Rapa Nui, të njohur në disa vende me emrin Ishulli i Pashkëve. Bari dhe kaçubet janë të gjelbërta, qielli është i kaltër, dhe vullkanet e vjetër, tashmë të shuar, ngrihen në sfond.

Jam pak e trishtuar sepse e di që kjo është java ime e fundit në ishull. Kam mbaruar punën në terren dhe do të kthehem në shtëpi. Më vonë sot, do të bëj një shëtitje nga kodrat për t'i thënë mirupafshim moait që kam studiuar gjatë nëntë muajve të fundit. Ja një foto e disa prej këtyre statujave masive.

Nëse e keni ndjekur blogun tim këtë vit, atëherë e dini se populli i Rapa Nuis i ka skalitur këto moai qindra vjet më parë. Këto moai madhështore janë skalitur mbi një gur të vetëm në pjesën lindore të ishullit. Disa prej tyre peshojnë qindra kilogramë, e megjithatë populli i Rapa Nuis ka qenë në gjendje t'i zhvendosë ato në vende shumë larg nga gurorja pa vinça apo pajisje të tjera të rënda.

Për vite, arkeologët nuk e dinin sesi ishën zhvendosur këto statuja masive. Ka mbetur mister deri në vitet 1990, kur një grup arkeologësh dhe banorësh të Rapa Nui demonstuan se statujat moai mund të jenë transportuar dhe ngritur me anë të litarëve të bërë nga bimët dhe cilindra druri dhe rrugë të bëra nga pemët e mëdha që dikur lulëzonin në ishull. Misteri i statujave moai u zgjidh.

Megjithatë, mbetet një mister tjetër. Çfarë ndodhi me këto bimë dhe pemë të mëdha që u përdorën për zhvendosjen e statujave moai? Siç thashë, kur vështroj nga dritarja, shoh barëra dhe kaçube dhe një a dy pemë të vogla, por asgjë që mund të jetë përdorur për zhvendosjen e këtyre statujave të mëdha. Është një gjëgjëzë mahnitëse, një që do të eksplorohet në postimet dhe leksionet e ardhshme. Deri atëherë, ju mund të dëshironi të investigoni misterin vetë. Sugjeroj të filloni me një libër të quajtur *Collapse* nga Jared Diamond. [Kjo recencë e Collapse është një pikënisje mirë.](#)

Udhëtari_14 24 Maj, 16:31.
Përsëritetje Profesoreshë! Më pëlqen të ndjek punën tuaj në Ishullin e Pashkës. Mezi pres ta lexoj *Collapse*!

Ishulli_KB 25 Maj, 9:07 a.m.
Gjithashtu më pëlqen të lexoj për përvojat tuaja në Ishullin e Pashkëve, e megjithatë, mendoj se ka një teori tjetër që duhet të merret në konsideratë. Shikoni këtë artikull: [www.lajmeshkencore.com/Minjtë_Polinezianë_Rapa_Nui](#)

Pyetja 3/7

PISA

Rapa Nui

Pyetje 3 / 7

Referoju Recenca e librit Collapse në të djathtë. Kliko alternativat në tabelë për t'iu përgjigjur pyetjes.

Të renditura më poshtë janë thëniet nga Recenca librit Collapse. A janë thëniet fakte apo opinione? Klikoni ose tek **Fakt** ose **Opinion** për secilën thënie.

A është thënia fakt apo opinion?	Fakt	Opinion
Në libër, autori përshkruan disa civilizime që u zhdukën për shkak të zgjedhjeve që bënë dhe ndikimi i tyre në mjedis.	☐	☐
Një nga shembujt më shqetësues në libër është Rapa Nui.	☐	☐
Ato skalitën moait, statujat e famshme, dhe përdorën burimet natyrore të disponueshme për t'i zhvendosur këto moai të mëdha në vende të ndryshme të ishullit.	☐	☐
Kur Evropianët e parë zbarkuan në Rapa Nui në 1722, moait ishin akoma aty, por pemët ishin zhdukur.	☐	☐
Libri është shkruar mirë dhe meriton të lexohet nga të gjithë që shqetësohen për mjedisin.	☐	☐

Blog
Recencë Libri

www.recencelibriakademik.com/Collapse

Recencë e librit Collapse

Libri i ri nga Jared Diamond, *Collapse*, është një paralajmërim për pasojat e dëmtimit të mjedisit tonë. Në libër, autori përshkruan disa civilizime që u shkatërruan për shkak të zgjedhjeve që bënë dhe impaktit të tyre në mjedis. Një nga shembujt më shqetësues në libër është Rapa Nui.

Sipas autorit, Rapa Nui u popullua nga Polinezianët diku pas viteve 700 P.K. Ata zhvilluan një shoqëri të lulëzuar me, ndoshta, 15.000 njerëz. Ata skalitën moait, statujat e famshme, dhe përdorën burimet natyrore të disponueshme për t'i zhvendosur këto moai të mëdha në vende të ndryshme rreth ishullit. Kur Evropianët e parë zbarkuan në Rapa Nui në 1722, moait ishin akoma aty, por pemët ishin zhdukur. Popullsia ishte pakësuar në disa qindra njerëz, që po përpiqeshin të mbijetonin. Z. Diamond shkruan se populli i Rapa Nui e pastroi tokën për bujqësi dhe qëllime të tjera dhe se ata i shfarosën duke gjuajtur mbi normën e lejuar speciet e shumta në det dhe zogjtë në tokë që jetonin në ishull. Ai spekulon se pakësimi i burimeve natyrore çoi në luftra civile dhe shkatërrimin e shoqërisë së Rapa Nuis.

Mësimi nga ky libër i mrekullueshëm por frikësues është se në të kaluarën, njerëzit zgjedhën të shkatërronin mjedisin e tyre duke prerë të gjitha pemët dhe gjuajtur deri në shfarosje llojet e kafshëve. Optimist, autori nxjerr në pah se ne mund të zgjedhim **të mos** bëjmë të njëjtat gabime sot. Libri është shkruar mirë dhe meriton të lexohet nga të gjithë që shqetësohen për mjedisin.

Pyetja 4/7

PISA

Rapa Nui
Pyetje 4 / 7

Referoju artikullit "A i shkatërruan Minjtë Polinezianë Pemët në Rapa Nui?" në të djathtë. Kliko një alternativë për t'iu përgjigjur pyetjes.

Çfarë përmendin shkencëtarët në artikull për të cilën bie dakord Jared Diamond?

- ☐ Njerëzit u vendosën në Rapa Nui qindra vjet më parë.
- ☐ Pemët e larta u zhdukën nga Rapa Nui.
- ☐ Minjtë polinezianë hëngrën farat e pemëve të mëdha në Rapa Nui.
- ☐ Evropianët mbërritën në Rapa Nui në shekullin e 18 të.

Blog Recencë Libri Lajme Shkencore

www.lajmeshkencore.com/Minjtë_Polinezianë_Rapa_Nui

LAJME SHKENCORE

A i shkatërruan Minjtë Polinezianë pemët në Rapa Nui?

Nga Michael Kimball, Reporter Shkencor

Në vitin 2005, Jared Diamond botoi *Collapse*. Në libër, ai përshkroi popullimin e njerëzve të Rapa Nui (të quajtur gjithashtu si Ishulli i Pashkëve).

Libri shkaktoi një mosmarrëveshje të madhe menjëherë pas botimit të tij. Shumë shkencëtar vunë pikëpyetje mbi teorinë e Diamondit për atë që ndodhi në Rapa Nui. Ata bien dakord se pemët e mëdha ishin zhdukur në kohën kur mbërritën Evropianët e parë në ishull në shek e 18^{të}, por nuk binin dakord me teorinë e Jared Diamond për shkakun e zhdukjes.

Tani, dy shkencëtarë, Carl Lipo dhe Terry Hunt, kanë publikuar një teori të re. Ata besojnë se minjtë Polinezianë i hëngrën farat e pemëve, duke penguar rritjen e pemëve të reja. Ata besojnë se minjtë u sollën ose aksidentalisht ose qëllimisht me kanoet e përdorura nga njerëzit e parë që u vendosën në Rapa Nui.

Studimet kanë treguar se një popullatë minjsh mund të dyfishohet çdo 47 ditë. Dhe ky është një numër shumë i madh minjsh që duhen ushqyer. Për të mbështetur teorinë e tyre, Lipo dhe Hunt tregojnë shenjat e bëra nga minjtë në mbetjet e arrave të palmave. Sigurisht, ata pranojnë se njerëzit luajtën një rol në shkatërrimin e pyjeve në Rapa Nui. Por ata besojnë se minjtë Polinezianë ishin një keqbërës edhe më i madh ndër një seri faktorësh.

Pyetja 5/7

PISA

Rapa Nui
Pyetje 5 / 7

Referoju artikullit "A i shkatërruan Minjtë Polinezianë Pemët në Rapa Nui?" në të djathtë. Kliko një alternativë për t'iu përgjigjur pyetjes.

Çfarë provash paraqesin Carl Lipo dhe Terry Hunt për të mbështetur teorinë e tyre se pse u zhdukën pemët e mëdha në Rapa Nui?

- ☐ Minjtë arritën në ishull me kanoet e njerëzve që u vendosën aty.
- ☐ Minjtë u sollën qëllimisht nga njerëzit që u vendosën në ishull.
- ☐ Popullatat e minjve mund të dyfishohen çdo 47 ditë.
- ☐ Mbetjet e arrave të palmave tregojnë shenjat e bëra nga minjtë.

Blog Recensë Libri Lajme Shkencore

www.lajmeshkencore.com/Minjtë_Polinezianë_Rapa_Nui

LAJME SHKENCORE

A i shkatërruan Minjtë Polinezianë pemët në Rapa Nui?

Nga Michael Kimball, Reporter Shkencor

Në vitin 2005, Jared Diamond botoi *Collapse*. Në libër, ai përshkroi popullimin e njerëzve të Rapa Nui (të quajtur gjithashtu si Ishulli i Pashkëve).

Libri shkaktoi një mosmarrëveshje të madhe menjëherë pas botimit të tij. Shumë shkencëtar vunë pikëpyetje mbi teorinë e Diamondit për atë që ndodhi në Rapa Nui. Ata bien dakord se pemët e mëdha ishin zhdukur në kohën kur mbërritën Evropianët e parë në ishull në shek e 18th, por nuk binin dakord me teorinë e Jared Diamond për shkakun e zhdukjes.

Tani, dy shkencëtarë, Carl Lipo dhe Terry Hunt, kanë publikuar një teori të re. Ata besojnë se minjtë Polinezianë i hëngrën farat e pemëve, duke penguar rritjen e pemëve të reja. Ata besojnë se minjtë u sollën ose aksidentalisht ose qëllimisht me kanoet e përdorura nga njerëzit e parë që u vendosën në Rapa Nui.

Studimet kanë treguar se një popullatë minjsh mund të dyfishohet çdo 47 ditë. Dhe ky është një numër shumë i madh minjsh që duhen ushqyer. Për të mbështetur teorinë e tyre, Lipo dhe Hunt tregojnë shenjat e bëra nga minjtë në mbetjet e arrave të palmave. Sigurisht, ata pranojnë se njerëzit luajtën një rol në shkatërrimin e pyjeve në Rapa Nui. Por ata besojnë se minjtë Polinezianë ishin një keqpërës edhe më i madh ndër një seri faktorësh.

Pyetja 6/7

PISA

Referoju që të tre burimeve në të djathtë duke klikuar secilën prej kartelave.

Tërhiq dhe lësho shkaqet dhe efektin që ato kanë të përbashkët, në vendet e duhura në tabelë në lidhje me teorinë.

Teoritë

Shkaqet	Efekti	Mbështetësit e Teorisë
		Jared Diamond
		Carl Lipo dhe Terry Hunt

Statujat moai u skalitën në të njëjtën gurorë.	Minjtë polinezianë hëngrën farat e pemëve dhe si rezultat nuk u rrit asnjë pemë.	Njerëzit që u vendosën aty përdorën kanoet për sjelljen e minjve Polinezianë në Rapa Nui.
Pemët e larta u zhdukën nga Rapa Nui.	Banorët e Rapa Nui donin burime natyrore për lëvizjen e statujave moai.	Njerëzit prenë pemët për të pastruar tokën për bujqësi dhe arsye të tjera.

Blog Recensë Libri Lajme Shkencore

www.lajmeshkencore.com/Minjtë_Polinezianë_Rapa_Nui

LAJME SHKENCORE

A i shkatërruan Minjtë Polinezianë pemët në Rapa Nui?

Nga Michael Kimball, Reporter Shkencor

Në vitin 2005, Jared Diamond botoi *Collapse*. Në libër, ai përshkroi popullimin e njerëzve të Rapa Nui (të quajtur gjithashtu si Ishulli i Pashkëve).

Libri shkaktoi një mosmarrëveshje të madhe menjëherë pas botimit të tij. Shumë shkencëtar vunë pikëpyetje mbi teorinë e Diamondit për atë që ndodhi në Rapa Nui. Ata bien dakord se pemët e mëdha ishin zhdukur në kohën kur mbërritën Evropianët e parë në ishull në shek e 18ta, por nuk binin dakord me teorinë e Jared Diamond për shkakun e zhdukjes.

Tani, dy shkencëtarë, Carl Lipo dhe Terry Hunt, kanë publikuar një teori të re. Ata besojnë se minjtë Polinezianë i hëngrën farat e pemëve, duke penguar rritjen e pemëve të reja. Ata besojnë se minjtë u sollën ose aksidentalisht ose qëllimisht me kanoet e përdorura nga njerëzit e parë që u vendosën në Rapa Nui.

Studimet kanë treguar se një popullatë minjsh mund të dyfishohet çdo 47 ditë. Dhe ky është një numër shumë i madh minjsh që duhen ushqyer. Për të mbështetur teorinë e tyre, Lipo dhe Hunt tregojnë shenjat e bëra nga minjtë në mbetjet e arrave të palmave. Sigurisht, ata pranojnë se njerëzit luajtën një rol në shkatërrimin e pyjeve në Rapa Nui. Por ata besojnë se minjtë Polinezianë ishin një keqbërës edhe më i madh ndër një seri faktorësh.

Pyetje 7/7

PISA

Rapa Nui
Pyetje 7 / 7

Referoju të tre burimeve në të djathtë duke klikuar në secilin prej kartelave. Jep përgjigjen tënd për pyetjen.

Pas leximit të të tre burimeve, çfarë mendon se e shkaktoi zhdukjen e pemëve të mëdha në Rapa Nui? Jep informacion specifik nga burimet për të mbështetur përgjigjen tënde.

Blog Recencë Libri Lajme Shkencore

www.lajmeshkencore.com/Minjtë_Polinezianë_Rapa_Nui

LAJME SHKENCORE

A i shkatërruan Minjtë Polinezianë pemët në Rapa Nui?

Nga Michael Kimball, Reporter Shkencor

Në vitin 2005, Jared Diamond botoi *Collapse*. Në libër, ai përshkroi popullimin e njerëzve të Rapa Nui (të quajtur gjithashtu si Ishulli i Pashkëve).

Libri shkaktoi një mosmarrëveshje të madhe menjëherë pas botimit të tij. Shumë shkencëtar vunë pikëpyetje mbi teorinë e Diamondit për atë që ndodhi në Rapa Nui. Ata bien dakord se pemët e mëdha ishin zhdukur në kohën kur mbërritën Evropianët e parë në ishull në shek e 18ta, por nuk binin dakord me teorinë e Jared Diamond për shkakun e zhdukjes.

Tani, dy shkencëtarë, Carl Lipo dhe Terry Hunt, kanë publikuar një teori të re. Ata besojnë se minjtë Polinezianë i hëngrën farat e pemëve, duke penguar rritjen e pemëve të reja. Ata besojnë se minjtë u sollën ose aksidentalisht ose qëllimisht me kanoet e përdorura nga njerëzit e parë që u vendosën në Rapa Nui.

Studimet kanë treguar se një popullatë minjsh mund të dyfishohet çdo 47 ditë. Dhe ky është një numër shumë i madh minjsh që duhen ushqyer. Për të mbështetur teorinë e tyre, Lipo dhe Hunt tregojnë shenjat e bëra nga minjtë në mbetjet e arrave të palmave. Sigurisht, ata pranojnë se njerëzit luajtën një rol në shkatërrimin e pyjeve në Rapa Nui. Por ata besojnë se minjtë Polinezianë ishin një keqbërës edhe më i madh ndër një seri faktorësh.

FORUMI PËR SHPENDËT

PISA

Forumi për Shpendët
Hyrje

Lexo Hyrjen. Më pas kliko shigjetën TJETËR.

Ti po viziton të afërmit, që sapo janë zhvendosur në një fermë për rritjen e pulave. Ti pyet tezen tënde, "Si mësove të rritësh pulat?"

Ajo thotë, "Biseduam me shumë njerëz që rrisin pula. Dhe ka shumë burime në Internet. Për shembull, ka një forum për Shëndetin e Pulës që pëlqej të kontrolloj. Ishte shumë i dobishëm për mua kohët e fundit kur një prej pulave vrau këmbën. Po të tregoj bisedën që pata".

Kliko shigjetën TJETËR për të lexuar forumin.

Pyetje 1/7

PISA

Forumi për Shpendët

Pyetje 1 / 7

Referoju Forumi për Shëndetin e Pulave në të djathtë. Kliko një alternativë për t'iu përgjigjur pyetjes.

Çfarë dëshiron të dijë Ivana_88?

- ☐ Nëse mund t'i japë aspirinë një pule të lënduar.
- ☐ Sa shpesh mund t'i japë aspirinë një pule të lënduar.
- ☐ Si të kontaktohet veterineri për një pulë të lënduar.
- ☐ Nëse mund të përcaktojë nivelin e dhimbjes së pulës së lënduar.

← → ↻ www.shëndetiipulës.com/forum/pulat-aspirina

Shëndeti i Pulës

Burimi juaj online për pula të shëndetshme.

Rreth nesh

Forum

Foto

T'iu japësh pulave aspirinë

Ivana_88 FILLIMI I DISKUTIMIT Postuar 28 Tetor 18:12

Përsëndetje të gjithëve!
A mundem t'i jap aspirinë pulës time? Ajo është 2 vjeç dhe besoj se ka vrarë këmbën. Nuk shkoj dot tek veterineri deri të Hënën, dhe ai nuk po më përgjigjet në telefon. Pula më duket se ka shumë dhimbje. Dua t'i jap diçka që të ndjehet më mirë derisa të shkoj tek veterineri. Faleminderit për ndihmën.

NadaB79 Postuar 28 Tetor 18:36

Nuk e di nëse aspirina është e sigurtë për pulat ose jo. Gjithmonë flas me veterinerin përpara se t'i jap zogjve barna. Unë di se disa barna që janë të sigurta për njerëzit mund të jenë shumë të rrezikshme për zogjtë.

Monika Postuar 28 Tetor 18:52

I dhashë një aspirinë njëres prej pulave të mia kur ishte vrarë. Nuk pati asnjë problem. Ditën tjetër shkova tek veterineri por ajo ishte bërë më mirë. Mendoj se mund të jetë e rrezikshme nëse i jep shumë, kështu që mos i kalo limitet e dozës! Shpresoj të jetë më mirë!

Ofertat_Shpendët Postuar 28 Tetor 19:07

Përsëndetje! Mos harroni të shihni ofertat e mia super të ulta për të gjitha artikujt për zogjtë. Për momentin po kam një shitje të madhe!

Beni Postuar 28 Tetor 19:15

A mund të më thotë dikush ju lutem sesi ta dalloj nëse një pulë është sëmurë?
Faleminderit.

Fredi Postuar 28 Tetor 19:21

Përsëndetje Ivana,
Unë jam veteriner, i specializuar për zogjtë. Është mirë t'i japësh pulave të sëmura aspirinë nëse tregojnë shenja se kanë dhimbje. Kur rekomandoj aspirinë për zogjtë, ndjek udhëzimet e botuara në librin Mjekësia Klinike e Shpendëve. Pulat duhet të marrin 5mg aspirinë për çdo kg të peshës trupore. Mund t'ia jepni këtë 3-4 herë në ditë derisa të shkoni tek veterineri. Është shumë e rëndësishme të bëni vizitën tek veterineri. Fat të mbarë!

20

Pyetja 2/7

PISA

Referoju Forumi për Shëndetin e Pulave në të djathtë. Kliko një alternativë për t'iu përgjigjur pyetjes.

Pse vendos Ivana_88 të postojë pyetjen e saj në një forum në Internet?

- ☐ Sepse nuk di si të gjejë një veteriner.
- ☐ Sepse mendon se problem i pulës nuk është serioz.
- ☐ Sepse dëshiron të ndihmojë pulën e saj sa më shpejt që të jetë e mundur.
- ☐ Sepse nuk mund të shkojë tek veterineri.

www.shëndetiipulës.com/forum/pulat-aspirina

Shëndeti i Pulës

Burimi juaj online për pula të shëndetshme.

Rreth nesh Forum Foto

T'iu japësh pulave aspirinë

Ivana_88 FILLIMI I DISKUTIMIT Postuar 28 Tetor 18:12

Përsëritetja të gjithëve!
A mundem t'i jap aspirinë pulës time? Ajo është 2 vjeç dhe besoj se ka vlarë këmbën. Nuk shkoj dot tek veterineri deri të Hënë, dhe ai nuk po më përgjigjet në telefon. Pula më duket se ka shumë dhimbje. Dua t'i jap diçka që të ndjehet më mirë derisa të shkoj tek veterineri. Faleminderit për ndihmën.

NadaB79 Postuar 28 Tetor 18:36

Nuk e di nëse aspirina është e sigurtë për pulat ose jo. Gjithmonë flas me veterinerin përpara se t'i jap zogjve barna. Unë di se disa barna që janë të sigurta për njerëzit mund të jenë shumë të rrezikshme për zogjtë.

Monika Postuar 28 Tetor 18:52

I dhashë një aspirinë njëres prej pulave të mia kur ishte vlarë. Nuk pati asnjë problem. Ditën tjetër shkova tek veterineri por ajo ishte bërë më mirë. Mendoj se mund të jetë e rrezikshme nëse i jep shumë, kështu që mos i kalo limitet e dozës! Shpresoj të jetë më mirë!

Oferat_Shpendet Postuar 28 Tetor 19:07

Përsëritetja! Mos harroni të shihni ofertat e mia super të ulta për të gjitha artikujt për zogjtë. Për momentin po kam një shitje të madhe!

Beni Postuar 28 Tetor 19:15

A mund të më thotë dikush ju lutem sesi ta dalloj nëse një pulë është sëmurë?
Faleminderit.

Fredi Postuar 28 Tetor 19:21

Përsëritetja Ivana,
Unë jam veteriner, i specializuar për zogjtë. Është mirë t'i japësh pulave të sëmura aspirinë nëse tregojnë shenja se kanë dhimbje. Kur rekomandoj aspirinë për zogjtë, ndjek udhëzimet e botuara në librin Mjekësia Klinike e Shpendëve. Pulat duhet të marrin 5mg aspirinë për çdo kg të peshës trupore. Mund t'ia jepni këtë 3-4 herë në ditë derisa të shkoni tek veterineri. Është shumë e rëndësishme të bëni vizitën tek veterineri. Fat të mbarë!

Pyetja 3/7

PISA

Forumi për Shpendët
Pyetje 3 / 7

Referoju Forumi për Shëndetin e Pulave në të djathtë. Kliko alternativat në tabelë për t'iu përgjigjur pyetjes.

Disa postime në forum mund të jenë të lidhura me temën ndërsa disa të tjera nuk janë. Kliko ose **Po** ose **Jo** për të treguar nëse postimet në tabelën më poshtë lidhen me problemin e Ivana_88.

A lidhet postimi me problemin e Ivana_88?	Po	Jo
Postimi i NadaB79	☐	☐
Postimi i Monikës	☐	☐
Postimi i Ofertave_Shpendët	☐	☐
Postimi i Benit	☐	☐
Postimi i Fredit	☐	☐

www.shëndetiipulës.com/forum/pulat-aspirina

Shëndeti i Pulës
Burimi juaj online për pula të shëndetshme.

Rreth nesh
Forum
Foto

T'iu japësh pulave aspirinë

Ivana_88
FILLIMI I DISKUTIMIT
Postuar 28 Tetor 18:12

Përsëritetja të gjithëve!
A mundem t'i jap aspirinë pulës time? Ajo është 2 vjeç dhe besoj se ka vlarë këmbën. Nuk shkoj dot tek veterineri deri të Hënë, dhe ai nuk po më përgjigjet në telefon. Pula më duket se ka shumë dhimbje. Dua t'i jap diçka që të ndjehet më mirë derisa të shkoj tek veterineri. Faleminderit për ndihmën.

NadaB79
Postuar 28 Tetor 18:36

Nuk e di nëse aspirina është e sigurtë për pulat ose jo. Gjithmonë flas me veterinerin përpara se t'i jap zogjve barna. Unë di se disa barna që janë të sigurta për njerëzit mund të jenë shumë të rrezikshme për zogjtë.

Monika
Postuar 28 Tetor 18:52

I dhashë një aspirinë njëres prej pulave të mia kur ishte vlarë. Nuk pati asnjë problem. Ditën tjetër shkova tek veterineri por ajo ishte bërë më mirë. Mendoj se mund të jetë e rrezikshme nëse i jep shumë, kështu që mos i kalo limitet e dozës! Shpresoj të jetë më mirë!

Ofertat_Shpendët
Postuar 28 Tetor 19:07

Përsëritetja! Mos harroni të shihni ofertat e mia super të ulta për të gjitha artikujt për zogjtë. Për momentin po kam një shitje të madhe!

Beni
Postuar 28 Tetor 19:15

A mund të më thotë dikush ju lutem sesi ta dalloj nëse një pulë është sëmurë?
Faleminderit.

Fredit
Postuar 28 Tetor 19:21

Përsëritetja Ivana,
Unë jam veteriner, i specializuar për zogjtë. Është mirë t'i japësh pulave të sëmura aspirinë nëse tregojnë shenja se kanë dhimbje. Kur rekomandoj aspirinë për zogjtë, ndjek udhëzimet e botuara në librin Mjekësia Klinike e Shpendëve. Pulat duhet të marrin 5mg aspirinë për çdo kg të peshës trupore. Mund t'ia jepni këtë 3-4 herë në ditë derisa të shkoni tek veterineri. Është shumë e rëndësishme të bëni vizitën tek veterineri. Fat të mbarë!

Pyetja 4/7

PISA

?

Forumi për Shpendët
Pyetje 4 / 7

Referoju Forumi për Shëndetin e Pulave në të djathtë. Kliko një alternativë për t'iu përgjigjur pyetjes.

Kush ka përvoja pozitive në dhënien e aspirinave pulave të lënduara?

☐ Ivana_88

☐ NadaB79

☐ Monika

☐ Beni

← → ↺ www.shëndetiipulës.com/forum/pulat-aspirina

Shëndeti i Pulës
Burimi juaj online për pula të shëndetshme.

Rreth nesh

Forum

Foto

T'iu japësh pulave aspirinë

 Ivana_88 FILLIMI I DISKUTIMIT Postuar 28 Tetor 18:12

Përsëritet të gjithëve!
A mundem t'i jap aspirinë pulës time? Ajo është 2 vjeç dhe besoj se ka vlarë këmbën. Nuk shkoj dot tek veterineri deri të Hënën, dhe ai nuk po më përgjigjet në telefon. Pula më duket se ka shumë dhimbje. Dua t'i jap diçka që të ndjehet më mirë derisa të shkoj tek veterineri. Faleminderit për ndihmën.

 NadaB79 Postuar 28 Tetor 18:36

Nuk e di nëse aspirina është e sigurtë për pulat ose jo. Gjithmonë flas me veterinerin përpara se t'i jap zogjve barna. Unë di se disa barna që janë të sigurta për njerëzit mund të jenë shumë të rrezikshme për zogjtë.

 Monika Postuar 28 Tetor 18:52

I dhashë një aspirinë njëres prej pulave të mia kur ishte vlarë. Nuk pati asnjë problem. Ditën tjetër shkova tek veterineri por ajo ishte bërë më mirë. Mendoj se mund të jetë e rrezikshme nëse i jep shumë, kështu që mos i kalo limitet e dozës! Shpresoj të jetë më mirë!

 Ofertat_Shpendët Postuar 28 Tetor 19:07

Përsëritet! Mos harroni të shihni ofertat e mia super të ulta për të gjitha artikujt për zogjtë. Për momentin po kam një shitje të madhe!

 Beni Postuar 28 Tetor 19:15

A mund të më thotë dikush ju lutem sesi ta dalloj nëse një pulë është sëmurë?
Faleminderit.

 Fredi Postuar 28 Tetor 19:21

Përsëritet Ivana,
Unë jam veteriner, i specializuar për zogjtë. Është mirë t'i japësh pulave të sëmura aspirinë nëse tregojnë shenja se kanë dhimbje. Kur rekomandoj aspirinë për zogjtë, ndjek udhëzimet e botuara në librin Mjekësia Klinike e Shpendëve. Pulat duhet të marrin 5mg aspirinë për çdo kg të peshës trupore. Mund t'ia jepni këtë 3-4 herë në ditë derisa të shkoni tek veterineri. Është shumë e rëndësishme të bëni vizitën tek veterineri. Fat të mbarë!

Pyetja 5/7

PISA

Forumi për Shpendët
Pyetje 5 / 7

Referoju Forumi për Shëndetin e Pulave në të djathtë. Kliko një alternativë për t'iu përgjigjur pyetjes.

Pse i përgjigjet Ofertat_Shpendët postimit nga Ivana_88?

- ☐ Për promovimin e biznesit.
- ☐ Për t'iu përgjigjur pyetjes nga Ivana_88.
- ☐ Për të shtuar diçka këshillave të Monikës.
- ☐ Për të demonstruar ekspertizën me zogjtë.

← → ↺

www.shëndetiipulës.com/forum/pulat-aspirina

Shëndeti i Pulës
Burimi juaj online për pula të shëndetshme.

Rreth nesh

Forum

Foto

T'iu japësh pulave aspirinë

 Ivana_88 FILLIMI I DISKUTIMIT Postuar 28 Tetor 18:12

Përsëndetje të gjithëve!
A mundem t'i jap aspirinë pulës time? Ajo është 2 vjeç dhe besoj se ka vlarë këmbën. Nuk shkoj dot tek veterineri deri të Hënë, dhe ai nuk po më përgjigjet në telefon. Pula më duket se ka shumë dhimbje. Dua t'i jap diçka që të ndjehet më mirë derisa të shkoj tek veterineri. Faleminderit për ndihmën.

 NadaB79 Postuar 28 Tetor 18:36

Nuk e di nëse aspirina është e sigurtë për pulat ose jo. Gjithmonë flas me veterinerin përpara se t'i jap zogjve barna. Unë di se disa barna që janë të sigurta për njerëzit mund të jenë shumë të rrezikshme për zogjtë.

 Monika Postuar 28 Tetor 18:52

I dhashë një aspirinë njëres prej pulave të mia kur ishte vlarë. Nuk pati asnjë problem. Ditën tjetër shkova tek veterineri por ajo ishte bërë më mirë. Mendoj se mund të jetë e rrezikshme nëse i jep shumë, kështu që mos i kalo limitet e dozës! Shpresoj të jetë më mirë!

 Ofertat_Shpendët Postuar 28 Tetor 19:07

Përsëndetje! Mos harroni të shihni ofertat e mia super të ulta për të gjitha artikujt për zogjtë. Për momentin po kam një shitje të madhe!

 Beni Postuar 28 Tetor 19:15

A mund të më thotë dikush ju lutem sesi ta dalloj nëse një pulë është sëmurë?
Faleminderit.

 Fredi Postuar 28 Tetor 19:21

Përsëndetje Ivana,
Unë jam veteriner, i specializuar për zogjtë. Është mirë t'i japësh pulave të sëmura aspirinë nëse tregojnë shenja se kanë dhimbje. Kur rekomandoj aspirinë për zogjtë, ndjek udhëzimet e botuara në librin Mjekësia Klinike e Shpendëve. Pulat duhet të marrin 5mg aspirinë për çdo kg të peshës trupore. Mund t'ia jepni këtë 3-4 herë në ditë derisa të shkoni tek veterineri. Është shumë e rëndësishme të bëni vizitën tek veterineri. Fat të mbarë!

24

Pyetja 6/7

PISA

Forum i pulës

Pyetje 6 / 7

Referoju Forumi për Shëndetin e Pulave në të djathtë. Kliko një alternativë dhe më pas jep një shpjegim për t'iu përgjigjur pyetjes.

Kush e postoi përgjigjen më të besueshme ndaj pyetjes nga Ivana_88?

☐ NadaB79

☐ Monika

☐ Ofertat_Shpendët

☐ Fredii

Jep një arsye për përgjigjen tënde.

www.shëndetiipulës.com/forum/pulat-aspirina

Shëndeti i Pulës

Burimi juaj online për pula të shëndetshme.

Rreth nesh Forum Foto

T'iu japësh pulave aspirinë

Ivana_88 FILLIMI I DISKUTIMIT Postuar 28 Tetor 18:12

Përsëritetja të gjithëve!
A mundem t'i jap aspirinë pulës time? Ajo është 2 vjeç dhe besoj se ka vlarë këmbën. Nuk shkoj dot tek veterineri deri të Hënë, dhe ai nuk po më përgjigjet në telefon. Pula më duket se ka shumë dhimbje. Dua t'i jap diçka që të ndjehet më mirë derisa të shkoj tek veterineri. Faleminderit për ndihmën.

NadaB79 Postuar 28 Tetor 18:36

Nuk e di nëse aspirina është e sigurtë për pulat ose jo. Gjithmonë flas me veterinerin përpara se t'i jap zogjve barna. Unë di se disa barna që janë të sigurta për njerëzit mund të jenë shumë të rrezikshme për zogjtë.

Monika Postuar 28 Tetor 18:52

I dhashë një aspirinë njëres prej pulave të mia kur ishte vlarë. Nuk pati asnjë problem. Ditën tjetër shkova tek veterineri por ajo ishte bërë më mirë. Mendoj se mund të jetë e rrezikshme nëse i jep shumë, kështu që mos i kalo limitet e dozës! Shpresoj të jetë më mirë!

Ofertat_Shpendët Postuar 28 Tetor 19:07

Përsëritetja! Mos harroni të shihni ofertat e mia super të ulta për të gjitha artikujt për zogjtë. Për momentin po kam një shitje të madhe!

Beni Postuar 28 Tetor 19:15

A mund të më thotë dikush ju lutem sesi ta dalloj nëse një pulë është sëmurë?
Faleminderit.

Fredi Postuar 28 Tetor 19:21

Përsëritetja Ivana,
Unë jam veteriner, i specializuar për zogjtë. Është mirë t'i japësh pulave të sëmura aspirinë nëse tregojnë shenja se kanë dhimbje. Kur rekomandoj aspirinë për zogjtë, ndjek udhëzimet e botuara në librin Mjekësia Klinike e Shpendëve. Pulat duhet të marrin 5mg aspirinë për çdo kg të peshës trupore. Mund t'ia jepni këtë 3-4 herë në ditë derisa të shkoni tek veterineri. Është shumë e rëndësishme të bëni vizitën tek veterineri. Fat të mbarë!

Pyetja 7/7

PISA

Forum i pulës

Pyetje 7 / 7

Referoju Forumi për Shëndetin e Pulave në të djathtë. Jep përgjigjen tënde për pyetjen.

Pse nuk mund të japë Fredi për Ivana_88 sasinë e saktë të aspirinës për pulën e saj?

www.shëndetiipulës.com/forum/pulat-aspirina

Shëndeti i Pulës

Burimi juaj online për pula të shëndetshme.

Rreth nesh Forum Foto

T'iu japësh pulave aspirinë

Ivana_88 FILLIMI I DISKUTIMIT Postuar 28 Tetor 18:12

Përsëritetja të gjithëve!
A mundem t'i jap aspirinë pulës time? Ajo është 2 vjeç dhe besoj se ka vlarë këmbën. Nuk shkoj dot tek veterineri deri të Hënë, dhe ai nuk po më përgjigjet në telefon. Pula më duket se ka shumë dhimbje. Dua t'i jap diçka që të ndjehet më mirë derisa të shkoj tek veterineri. Faleminderit për ndihmën.

NadaB79 Postuar 28 Tetor 18:36

Nuk e di nëse aspirina është e sigurtë për pulat ose jo. Gjithmonë flas me veterinerin përpara se t'i jap zogjve barna. Unë di se disa barna që janë të sigurta për njerëzit mund të jenë shumë të rrezikshme për zogjtë.

Monika Postuar 28 Tetor 18:52

I dhashë një aspirinë njëres prej pulave të mia kur ishte vlarë. Nuk pati asnjë problem. Ditën tjetër shkova tek veterineri por ajo ishte bërë më mirë. Mendoj se mund të jetë e rrezikshme nëse i jep shumë, kështu që mos i kalo limitet e dozës! Shpresoj të jetë më mirë!

Ofertat_Shpendet Postuar 28 Tetor 19:07

Përsëritetja! Mos harroni të shihni ofertat e mia super të ulta për të gjitha artikujt për zogjtë. Për momentin po kam një shitje të madhe!

Beni Postuar 28 Tetor 19:15

A mund të më thotë dikush ju lutem sesi ta dalloj nëse një pulë është sëmurë?
Faleminderit.

Fredi Postuar 28 Tetor 19:21

Përsëritetja Ivana,
Unë jam veteriner, i specializuar për zogjtë. Është mirë t'i japësh pulave të sëmura aspirinë nëse tregojnë shenja se kanë dhimbje. Kur rekomandoj aspirinë për zogjtë, ndjek udhëzimet e botuara në librin Mjekësia Klinike e Shpendëve. Pulat duhet të marrin 5mg aspirinë për çdo kg të peshës trupore. Mund t'ia jepni këtë 3-4 herë në ditë derisa të shkoni tek veterineri. Është shumë e rëndësishme të bëni vizitën tek veterineri. Fat të mbarë!

QUMËSHTI I LOPËS

PISA

Qumështi i Lopës
Hyrje

Lexo Hyrjen. Më pas kliko shigjetën TJETËR.

Në disa vende, si në Shtetet e Bashkuara, pirja e qumështit të lopës është e zakonshme.

Imagjino që tre studentë, Ana, Christopher dhe Sam, janë në një kafeteri në Shtetet e Bashkuara. Pronari sapo ka vënë një shenjë në dritare që thotë: "Pas 5 Prillit nuk do të shërbejmë më qumësht lope këtu". Por, do të ofrojmë një lloj qumështi tjetër të bërë nga soja".

Anna, Christopher dhe Sam janë kureshtarë se pse kafeneja nuk do të shërbejë më qumësht lope, kështu që Anna bën kërkim në Internet në telefonin e saj për "qumështin e lopës". Ata shohin rezultatin e parë dhe e diskutojnë.

Kliko shigjetën TJETËR për të lexuar burimin e parë.

Pyetja 1/7

PISA

■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

⌚

?

◀ ▶

Qumështi i Lopës

Pyetje 1 / 7

Referoju "Bulmet nga Ferma në Treg" në të djathtë. Kliko një alternativë për t'iu përgjigjur pyetjes.

Sipas IDFA, me cilën thënie bien dakord organizatat dhe profesionistët e rëndësishëm të shëndetit?

- ☐ Konsumi i qumështit dhe produktet e tij çojnë në obezitet.
- ☐ Qumështi është një burim i mirë i vitaminave dhe mineraleve të rëndësishme.
- ☐ Qumështi përmban më shumë vitamina sesa minerale.
- ☐ Pirja e qumështit është shkak kryesor i osteoporozës.

Nga Ferma në Treg

www.bulmetngafermanetreg.com

BULMET NGA FERMA NË TREG

Rreth Nesh Produktet Ushqimi

Vlera Ushqyese e Qumështit: Përfitime të Panumërta!

Produktet e qumështit *Bulmet nga Ferma në Treg* përmbajnë ushqyes të rëndësishëm: kalcium, protein, vitaminë D, vitaminë B12, riboflavin, dhe kalium. Këto vitamina dhe minerale i bëjnë produktet e qumështit *Bulmet nga Ferma në Treg* një pjesë të rëndësishme të një diete të shëndetshme. Konsumi i produkteve të qumështit *Bulmet nga Ferma në Treg* çdo ditë është një mënyrë e mrekullueshme për të garantuar që të merrni vitaminat dhe mineralet që ka nevojë trupi juaj.

Konsumi i produkteve të qumështit *Bulmet nga Ferma në Treg* nxit humbjen në peshë dhe ndihmon në ruajtjen e një peshe të shëndetshme. Qumështi rrit fortësinë dhe dendësinë e kockës. Ai madje përmirëson shëndetin kardiovaskular dhe ndihmon në parandalimin e kancerit. Një gotë qumësht është mbushur me vitamina, minerale dhe një pasuri me përfitime shëndetsore.

Sipas Bill Sears, MD, Profesor Klinik i Asociuar në Pediatri në Universitetin e Kalifornisë në Irvine, qumështi përmban ushqyes të rëndësishëm në një vend të përshtatshëm. Shoqata Ndërkombëtare për Ushqimet e Bulmetit (IDFA) e mbështet këtë ide. Në fakt, IDFA sugjeron që edhe shumë profesionistë dhe grupe të shëndetit do të binin dakord.

Qumështi përmban një paketë të plotë ushqyese prej nëntë ushqyesish të domosdoshëm. Krahas të qenurit një burim i shkëlqyer kalciumi dhe vitaminë D, ai është një burim i mirë i vitaminës A, proteinës dhe kaliumit. Bulmeti rekomandohet nga mjekët. Roli i bulmetit në një dietë të shëndetshme është përcaktuar me kohë nga komuniteti shkencor i ushqimit. Kjo përfshin Fondacionin Kombëtar për Osteoporozën, Ministrinë e Shëndetësisë, Institutin Kombëtar të Shëndetit, Këshillin e Çështjeve Shkencore të Shoqatës Mjekësore Amerikane dhe shumë organizata të tjera shëndetsore të rëndësishme.

Shoqata Ndërkombëtare për Ushqimet e Bulmetit, 27 Shtator 2007

Pyetja 2/7

PISA

■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

■

?

◀ ▶

Qumështi i Lopës

Pyetje 2 / 7

Referoju "Bulmet nga Ferma në Treg" në të djathtë. Kliko një alternativë për t'iu përgjigjur pyetjes.

Cili është qëllimi kryesor i këtij teksti?

- ☐ Të argumentojë se produktet e qumështit rritin humbjen e peshës.
- ☐ Të krahasojë produktet e qumështit *Bulmet nga Ferma në Treg* me produktet e tjera bulmetore.
- ☐ Të informojë publikun për rreziqet e lidhura me sëmundjen e zemrës.
- ☐ Të mbështesë përdorimin e produkteve *Bulmet nga Ferma në Treg*.

Nga Ferma në Treg

www.bulmetngafermanetreg.com

BULMET NGA FERMA NË TREG

Rreth Nesh Produktet Ushqimi

Vlera Ushqyese e Qumështit: Përfitime të Panumërta!

Produktet e qumështit *Bulmet nga Ferma në Treg* përmbajnë ushqyes të rëndësishëm: kalcium, protein, vitaminë D, vitaminë B12, riboflavin, dhe kalium. Këto vitamina dhe minerale i bëjnë produktet e qumështit *Bulmet nga Ferma në Treg* një pjesë të rëndësishme të një diete të shëndetshme. Konsumi i produkteve të qumështit *Bulmet nga Ferma në Treg* çdo ditë është një mënyrë e mrekullueshme për të garantuar që të merrni vitaminat dhe mineralet që ka nevojë trupi juaj.

Konsumi i produkteve të qumështit *Bulmet nga Ferma në Treg* nxit humbjen në peshë dhe ndihmon në ruajtjen e një peshe të shëndetshme. Qumështi rrit fortësinë dhe dendësinë e kockës. Ai madje përmirëson shëndetin kardiovaskular dhe ndihmon në parandalimin e kancerit. Një gotë qumësht është mbushur me vitamina, minerale dhe një pasuri me përfitime shëndetsore.

Sipas Bill Sears, MD, Profesor Klinik i Asociuar në Pediatri në Universitetin e Kalifornisë në Irvine, qumështi përmban ushqyes të rëndësishëm në një vend të përshtatshëm. Shoqata Ndërkombëtare për Ushqimet e Bulmetit (IDFA) e mbështet këtë ide. Në fakt, IDFA sugjeron që edhe shumë profesionistë dhe grupe të shëndetit do të binin dakord.

Qumështi përmban një paketë të plotë ushqyese prej nëntë ushqyesish të domosdoshëm. Krahas të qenurit një burim i shkëlqyer kalciumi dhe vitamine D, ai është një burim i mirë i vitaminës A, proteinës dhe kaliumit. Bulmeti rekomandohet nga mjekët. Roli i bulmetit në një dietë të shëndetshme është përcaktuar me kohë nga komuniteti shkencor i ushqimit. Kjo përfshin Fondacionin Kombëtar për Osteoporozën, Ministrinë e Shëndetësisë, Institutin Kombëtar të Shëndetit, Këshillin e Çështjeve Shkencore të Shoqatës Mjekësore Amerikane dhe shumë organizata të tjera shëndetsore të rëndësishme.

Shoqata Ndërkombëtare për Ushqimet e Bulmetit, 27 Shtator 2007

Nga Ferma në Treg **Vetëm Thuaj Jo**

← → ↻ www.artikujtshëndetsorësot.com/qumështi

ARTIKUJT SHËNDETSORË SOT

THJESHT I THONI ‘JO’ QUMËSHIT TË LOPËS!

Nga Raportuesi për Shëndetin, Dr. R. Garza

Qumëshi i lopës zë një pjesë të madhe të jetës së shumë njerëzve në Shtetet e Bashkuara. Foshnjat pijnë qumëshin e lopës në biberon. Fëmijët hanë drithra me qumëshin e lopës. Edhe të rriturit e shijojnë një gotë qumëshi të ftohtë herë pas here. Po, qumëshi i lopës është një pjesë e madhe e dietës së njerëzve në shumë vende të botës. Megjithatë, gjithnjë e më shumë kërkime sugjerojnë se qumëshi mund të mos “i bëjë mirë një trupi” siç pretendon slogan reklamues amerikan.

Departamenti i Bujqësisë së Shteteve të Bashkuara, Këshilli Amerikan për Bulmetrat, kompania Dairy Management, Inc., dhe organizata të tjera kanë punuar shumë për mbrojtjen e qumëshit për shumë vite. Ata inkurajojnë të rriturit të pijnë tre gata qumëshi në ditë. Megjithatë, disa studime në dekadën e fundit kanë venë në pyetje fuqinë kockë-forcuese të qumëshit si dhe pretendimet e tjera për përfitimet shëndetësore të qumëshit. Rezultatet mund t’iu habisin.

Një nga studimet më të rëndësishme dhe më të fundit për efektet e pirjes së qumëshit u botua në numrin e Tetorit 2014 të *British Medical Journal*. Gjetjet e këtij studimi çuan në disa pohime të fuqishme për konsumin e qumëshit. Në këtë studim u ndoqën më shumë se 10.000 njerëz në Suedi gjatë periudhave prej 20-30 vjetësh. Kërkuesit zbuluan se pirësit e qumëshit femra vuani më shumë nga frakturat e kockave. Krahas kësaj, edhe pirësit meshkuj ende pirësit femra të qumëshit kishin më shumë gjasa të vuani nga sëmundja e zemrës dhe kanceri. Këto rezultate të habitshme janë të ngjashme me zbulimet nga studime të tjera.

Komiteti i Mjekëve për Mjekësinë e Përgjegjshme (PCRM) komentoi për disa probleme shëndetësore të lidhura me konsumin e qumëshit. Ai pretendon se produktet e qumëshit dhe bulmetit “kanë pak ose aspak përfitime për kockat”. PCRM shkron më tej duke përshkruar disa probleme specifike të lidhura me qumëshin:

“Proteinat e qumëshit, sheqeri i qumëshit, yndyra dhe yndyra e ngopur në produktet e bulmetit sjellin rreziqe shëndetësore dhe favorizojnë zhvillimin e obezitetit, diabetit dhe sëmundjes së zemrës”.

Këto janë pretendime serioze dhe nevojiten studime të tjera për të konfirmuar gjetjet. Megjithatë, ka shumë prova se pirja e qumëshit të lopës mund të jetë më pak me përfitim për shëndetin tonë sesa mendohej në fillim. Nëse këto pretendime bëhen fakte të pakundërshtueshme, mund të jetë koha për t’i thënë “jo” qumëshit të lopës.

A mund ta përfaqësojë kjo thënie qëllimin e artikullit?	Po	Jo
Të verë në pikëpyetje përfitimien e produkteve bulmetore ndaj shëndetit në përgjithësi.	☐	☐
Të inkurajojë publikun të ndalojë menjëherë pirjen e qumëshit.	☐	☐
Të diskutojë gjetjet kërkimore të ndryshme për qumëshin e lopës.	☐	☐
Të evidentojë se qumëshi dhe produktet e tjera bulmetore nuk janë studiuar.	☐	☐

Pyetja 4/7

PISA

■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

⌚

?

◀ ▶

Qumështi i Lopës

Pyetje 4 / 7

Referoju "Thjesht i Thoni Jo Qumështit të Lopës!" në të djathtë. Jep përgjigjen tënde për pyetjen.

Dr. Garza paraqet disa rezultate të kërkimit që mund të 'habisin' lexuesit.

Thuaj një prej tyre.

Nga Ferma në Treg Vetëm Thuaj Jo

www.artikujtshëndetsorësot.com/qumështi

ARTIKUJT SHËNDETSORË SOT

THJESHT I THONI 'JO' QUMËSHTIT TË LOPËS!

Nga Raportuesi për Shëndetin, Dr. R. Garza

Qumështi i lopës zë një pjesë **të madhe** të jetës së shumë njerëzve në Shtetet e Bashkuara. Foshnjët pijnë qumështin e lopës në biberon. Fëmijët hanë drithra me qumështin e lopës. Edhe të rriturit e shijojnë një gotë qumësht të ftohtë herë pas here. Po, qumështi i lopës është një pjesë e madhe e dietës së njerëzve në shumë vende të botës. Megjithatë, gjithnjë e më shumë kërkime sugjerojnë se qumështi mund të mos "i bëjë mirë një trupi" siç pretendon slogani reklamues amerikan.

Departamenti i Bujqësisë së Shteteve të Bashkuara, Këshilli Amerikan për Bulmetrat, kompania Dairy Management, Inc., dhe organizata të tjera kanë punuar shumë për mbrojtjen e qumështit për shumë vite. Ata inkurajojnë të rriturit të pijnë të paktën tre gota qumësht në ditë. Megjithatë, disa studime në dekadën e fundit kanë venë në pyetje fuqinë kockë-forcuese të qumështit si dhe pretendimet e tjera për përfitimet shëndetsore të qumështit. Rezultatet mund t'i habisin.

Një nga studimet më të rëndësishme dhe më të fundit për efektet e pirjes së qumështit u botua në numrin e Tetorit 2014 të *British Medical Journal*. Gjetjet e këtij studimi çuan në disa pohime të fuqishme për konsumin e qumështit. Në këtë studim u ndoqën më shumë se 10.000 njerëz në Suedi gjatë periudhave prej 20-30 vjetësh. Kërkuesit zbuluan se pirësit e qumështit femra vuanin më shumë nga frakturat e kockave. Krahas kësaj, edhe pirësit meshkuj edhe pirësit femra të qumështit kishin më shumë gjasa të vuanin nga sëmundja e zemrës dhe kanceri. Këto rezultate të habitshme janë të ngjashme me zbulimet nga studime të tjera.

Komiteti i Mjekëve për Mjekësinë e Përgjegjshme (PCRM) komentoi për disa probleme shëndetsore të lidhura me konsumin e qumështit. Ai pretendon se produktet e qumështit dhe bulmetit "kanë pak ose aspak përfitime për kockat". PCRM shkon më tej duke përshkruar disa probleme specifike të lidhura me qumështin:

"Proteinat e qumështit, sheqeri i qumështit, yndyra dhe yndyra e ngopur në produktet e bulmetit sjellin rreziqe shëndetsore dhe favorizojnë zhvillimin e obezitetit, diabetit dhe sëmundjes së zemrës".

Këto janë pretendime serioze dhe nevojiten studime të tjera për të konfirmuar gjetjet. Megjithatë, ka shumë prova se pirja e qumështit të lopës mund të jetë më pak me përfitim për shëndetin tonë sesa mendohej në fillim. Nëse këto pretendime bëhen fakte të pakundërshtueshme, mund të jetë koha për t'i thënë "jo" qumështit të lopës.

Pyetja 5/7

PISA

Qumështi i Lopës

Pyetje 5 / 7

Referoju të dy burimeve në të djathtë duke klikuar secilën prej kartelave. Kliko alternativat në tabelë për t'iu përgjigjur pyetjes.

Bazuar në të dy tekstet për qumështin, a janë thëniet në tabelën më poshtë fakte apo opinione? Klikoni ose tek **Fakt** ose **Opinion** për secilën thënie.

A është thënia fakt apo opinion?	Fakt	Opinion
Studimet e fundit për përfitimet shëndetsore të qumështit janë befasuese.	☐	☐
Studimet kanë treguar se pirja e qumështit ka efekte shëndetsore të dëmshme.	☐	☐
Disa studimet kanë vënë në pyetje fuqinë kockë-forcuese të qumështit.	☐	☐
Pirja e qumështit dhe produktet bulmetore të tjera janë mënyra më e mirë për humbjen e peshës.	☐	☐

Nga Ferma në Treg
Vetëm Thuaj Jo

www.artikujtshëndetsorësot.com/qumështi

ARTIKUJT SHËNDETSORË SOT

THJESHT I THONI 'JO' QUMËSHTIT TË LOPËS!

Nga Raportuesi për Shëndetin, Dr. R. Garza

Qumështi i lopës zë një pjesë të madhe të jetës së shumë njerëzve në Shtetet e Bashkuara. Foshnjat pijnë qumështin e lopës në biberon. Fëmijët hanë drithra me qumështin e lopës. Edhe të rriturit e shijojnë një gotë qumësht të ftohtë herë pas here. Po, qumështi i lopës është një pjesë e madhe e dietës së njerëzve në shumë vende të botës. Megjithatë, gjithnjë e më shumë kërkime sugjerojnë se qumështi mund të mos "i bëjë mirë një trupi" siç pretendon slogani reklamues amerikan.

Departamenti i Bujqësisë së Shteteve të Bashkuara, Këshilli Amerikan për Bulmetrat, kompania Dairy Management, Inc., dhe organizata të tjera kanë punuar shumë për mbrojtjen e qumështit për shumë vite. Ata inkurajojnë të rriturit të pijnë të paktën tre gota qumësht në ditë. Megjithatë, disa studime në dekadën e fundit kanë vënë në pyetje fuqinë kockë-forcuese të qumështit si dhe pretendimet e tjera për përfitimet shëndetsore të qumështit. Rezultatet mund t'iu habisin.

Një nga studimet më të rëndësishme dhe më të fundit për efektet e pirjes së qumështit u botua në numrin e Tetorit 2014 të *British Medical Journal*. Gjetjet e këtij studimi çuan në disa pohime të fuqishme për konsumin e qumështit. Në këtë studim u ndoqën më shumë se 10.000 njerëz në Suedi gjatë periudhave prej 20-30 vjetësh. Kërkuesit zbuluan se pirësit e qumështit femra vuanin më shumë nga frakturat e kockave. Krahas kësaj, edhe pirësit meshkuj edhe pirësit femra të qumështit kishin më shumë gjasa të vuanin nga sëmundja e zëmrës dhe kanceri. Këto rezultate të habitshme janë të ngjashme me zbulimet nga studime të tjera.

Komiteti i Mjekëve për Mjekësinë e Përgjegjshme (PCRM) komentoi për disa probleme shëndetsore të lidhura me konsumin e qumështit. Ai pretendon se produktet e qumështit dhe bulmetit "kanë pak ose aspak përfitime për kockat". PCRM shkon më tej duke përshkruar disa probleme specifike të lidhura me qumështin:

"Proteinat e qumështit, sheqeri i qumështit, yndyra dhe yndyra e ngopur në produktet e bulmetit sjellin rreziqe shëndetsore dhe favorizojnë zhvillimin e obezitetit, diabetit dhe sëmundjes së zëmrës".

Këto janë pretendime serioze dhe nevojiten studime të tjera për të konfirmuar gjetjet. Megjithatë, ka shumë prova se pirja e qumështit të lopës mund të jetë më pak me përfitim për shëndetin tonë sesa mendohej në fillim. Nëse këto pretendime bëhen fakte të pakundërshtueshme, mund të jetë koha për t'i thënë "jo" qumështit të lopës.

PISA

Qumështi i Lopës

Pyetje 6 / 7

Referoju të dy burimeve në të djathtë duke klikuar secilën prej kartelave. Kliko një alternativë për t'iu përgjigjur pyetjes.

Autorët e dy teksteve nuk bien dakord për rolin e qumështit në një dietë të rregullit.

Cila është pika kryesore ku nuk bien dakord autorët?

- ☐ Efektet e qumështit në shëndet dhe roli i tij në dietat njerëzore.
- ☐ Numri i vitaminave dhe mineraleve të gjetur në qumësht.
- ☐ Produkti më i mirë i bulmetit për tu konsumuar rregullisht.
- ☐ Cila organizatë është autoriteti kryesor për qumështin.

Nga Ferma në Treg

Vetëm Thuaj Jo

www.artikujtshëndetsorësot.com/qumështi

ARTIKUJT SHËNDETSORË SOT

THJESHT I THONI 'JO' QUMËSHTIT TË LOPËS!

Nga Raportuesi për Shëndetin, Dr. R. Garza

Qumështi i lopës zë një pjesë të madhe të jetës së shumë njerëzve në Shtetet e Bashkuara. Foshnjat pijnë qumështin e lopës në biberon. Fëmijët hanë drithra me qumështin e lopës. Edhe të rriturit e shijojnë një gotë qumësht të ftohtë herë pas here. Po, qumështi i lopës është një pjesë e madhe e dietës së njerëzve në shumë vende të botës. Megjithatë, gjithnjë e më shumë kërkime sugjerojnë se qumështi mund të mos "i bëjë mirë një trupi" siç pretendon slogan i reklamues amerikan.

Departamenti i Bujqësisë së Shteteve të Bashkuara, Këshilli Amerikan për Bulmetrat, kompania Dairy Management, Inc., dhe organizata të tjera kanë punuar shumë për mbrojtjen e qumështit për shumë vite. Ata inkurajojnë të rriturit të pijnë të paktën tre gota qumësht në ditë. Megjithatë, disa studime në dekadën e fundit kanë venë në pyetje fuqinë kockë-forcuese të qumështit si dhe pretendimet e tjera për përfitimet shëndetsore të qumështit. Rezultatet mund t'iu habisin.

Një nga studimet më të rëndësishme dhe më të fundit për efektet e pirjes së qumështit u botua në numrin e Tetorit 2014 të *British Medical Journal*. Gjetjet e këtij studimi çuan në disa pohime të fuqishme për konsumin e qumështit. Në këtë studim u ndoqën më shumë se 10.000 njerëz në Suedi gjatë periudhave prej 20-30 vjetësh. Kërkuesit zbuluan se pirësit e qumështit femra vuanin më shumë nga frakturat e kockave. Krahas kësaj, edhe pirësit meshkuj edhe pirësit femra të qumështit kishin më shumë gjasa të vuanin nga sëmundja e zëmrës dhe kanceri. Këto rezultate të habitshme janë të ngjashme me zbulimet nga studime të tjera.

Komiteti i Mjekëve për Mjekësinë e Përgjegjshme (PCRM) komentoi për disa probleme shëndetsore të lidhura me konsumin e qumështit. Ai pretendon se produktet e qumështit dhe bulmetit "kanë pak ose aspak përfitime për kockat". PCRM shkon më tej duke përshkruar disa probleme specifike të lidhura me qumështin:

"Proteinat e qumështit, sheqeri i qumështit, yndyra dhe yndyra e ngopur në produktet e bulmetit sjellin rreziqe shëndetsore dhe favorizojnë zhvillimin e obezitetit, diabetit dhe sëmundjes së zëmrës".

Këto janë pretendime serioze dhe nevojiten studime të tjera për të konfirmuar gjetjet. Megjithatë, ka shumë prova se pirja e qumështit të lopës mund të jetë më pak me përfitim për shëndetin tonë sesa mendohej në fillim. Nëse këto pretendime bëhen fakte të pakundërshtueshme, mund të jetë koha për t'i thënë "jo" qumështit të lopës.

Pyetja 7/7

PISA

Qumështi i Lopës
Pyetje 7 / 7

Referoju të dy burimeve në të djathtë duke klikuar secilën prej kartelave. Kliko një alternativë dhe më pas jep një shpjegim për t'iu përgjigjur pyetjes.

Anna, Christopher dhe Sam po bisedojnë për të dy tekstet.

Christopher: Pavarësisht se çfarë bën pronari i kafeterisë, unë do të vazhdoj të pi qumështi çdo ditë. Është shumë i mirë për të gjithë.

Anna: Unë jo! Unë do të pi shumë më pak qumësht nga tani nëse nuk të bën mirë.

Sam: Nuk e di, mendoj se duhet të dimë më shumë përpara se të nxjerrim një konkluzion.

Me cilin bie dakord?

☐ Christopher

☐ Anna

☐ Sam

Shpjego përgjigjen tënde. Referoju informacionit nga të paktën një prej teksteve.

Nga Ferma në Treg Vetëm Thuaj Jo

www.artikujtshëndetsorësot.com/qumështi

ARTIKUJT SHËNDETSORË SOT

THJESHT I THONI 'JO' QUMËSHTIT TË LOPËS!

Nga Raportuesi për Shëndetin, Dr. R. Garza

Qumështi i lopës zë një pjesë të madhe të jetës së shumë njerëzve në Shtetet e Bashkuara. Foshnjat pijnë qumështin e lopës në biberon. Fëmijët hanë drithra me qumështin e lopës. Edhe të rriturit e shijojnë një gotë qumësht të ftohtë herë pas here. Po, qumështi i lopës është një pjesë e madhe e dietës së njerëzve në shumë vende të botës. Megjithatë, gjithnjë e më shumë kërkime sugjerojnë se qumështi mund të mos "i bëjë mirë një trupi" siç pretendon slogani reklamues amerikan.

Departamenti i Bujqësisë së Shteteve të Bashkuara, Këshilli Amerikan për Bulmetrat, kompania Dairy Management, Inc., dhe organizata të tjera kanë punuar shumë për mbrojtjen e qumështit për shumë vite. Ata inkurajojnë të rriturit të pijnë të paktën tre gota qumësht në ditë. Megjithatë, disa studime në dekadën e fundit kanë venë në pyetje fuqinë kockë-forcuese të qumështit si dhe pretendimet e tjera për përfitimet shëndetsore të qumështit. Rezultatet mund t'iu habisin.

Një nga studimet më të rëndësishme dhe më të fundit për efektet e pirjes së qumështit u botua në numrin e Tetorit 2014 të *British Medical Journal*. Gjetjet e këtij studimi çuan në disa pohime të fuqishme për konsumin e qumështit. Në këtë studim u ndoqën më shumë se 10.000 njerëz në Suedi gjatë periudhave prej 20-30 vjetësh. Kërkuesit zbuluan se pirësit e qumështit femra vuanin më shumë nga frakturat e kockave. Krahas kësaj, edhe pirësit meshkuj edhe pirësit femra të qumështit kishin më shumë gjasa të vuanin nga sëmundja e zemrës dhe kanceri. Këto rezultate të habitshme janë të ngjashme me zbulimet nga studime të tjera.

Komiteti i Mjekëve për Mjekësinë e Përgjegjshme (PCRM) komentoi për disa probleme shëndetsore të lidhura me konsumin e qumështit. Ai pretendon se produktet e qumështit dhe bulmetit "kanë pak ose aspak përfitime për kockat". PCRM shkon më tej duke përshkruar disa probleme specifike të lidhura me qumështin:

"Proteinat e qumështit, sheqeri i qumështit, yndyra dhe yndyra e ngopur në produktet e bulmetit sjellin rreziqe shëndetsore dhe favorizojnë zhvillimin e obezitetit, diabetit dhe sëmundjes së zemrës".

Këto janë pretendime serioze dhe nevojiten studime të tjera për të konfirmuar gjetjet. Megjithatë, ka shumë prova se pirja e qumështit të lopës mund të jetë më pak me përfitim për shëndetin tonë sesa mendohej në fillim. Nëse këto pretendime bëhen fakte të pakundërshtueshme, mund të jetë koha për t'i thënë "jo" qumështit të lopës.

FJALITË

Pyetja 1/4

PISA

?

◀

▶

Fjalitë
Shembujt

Rishiko shembujt.

Të lutem lexo shembujt. Përgjigjet e sakta janë theksuar. Më pas kliko Tjetër për të provuar disa fjali praktike.

A. Makina e kuqe kishte një gomë të shfryrë.

PO

JO

B. Aeroplanët janë bërë nga qentë.

PO

JO

C. Studenti lexoi librin mbrëmë.

PO

JO

Pyetja 2/4

PISA

Fjalitë

Praktikë

Të lutem lexo fjalinë. Kliko **PO** në qoftë se fjalia ka kuptim, ose kliko **JO** në qoftë se fjalia nuk ka kuptim.

Gjashtë zogj fluturuan mbi pemë.

PO JO

Pyetja 3/4

PISA

?

◀

▶

Fjalitë

Praktikë

Të lutem lexo fjalinë. Kliko **PO** në qoftë se fjalia ka kuptim, ose kliko **JO** në qoftë se fjalia nuk ka kuptim.

Dritarja këndoi këngën me zë të lartë

PO

JO

Pyetja 4/4

PISA

?

<

>

Fjalite
Praktikë

Të lutem lexo fjalinë. Kliko **PO** në qoftë se fjalia ka kuptim, ose kliko **JO** në qoftë se fjalia nuk ka kuptim.

Njeriu e voziti veturën deri tek shitorja

POJO

UDHËZUES PËR VLERËSIM

Pyetja 1/7

Pikë të plota

Përgjigje e saktë është B. Para nëntë muajve

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 2/7

Pikë të plota

Për pikë të plota, përgjigjet duhet t'i referohen zhdukjes së materialeve të përdorura për të lëvizur statujat (moai).

- Çfarë ndodhi me këto bimë dhe pemë të mëdha që u përdorën për të lëvizur moai? [Citim i drejtpërdrejtë]
- Nuk kishte mbetur asnjë pemë e madhe që mund të lëviznin moai.
- Ka bimë, kaçube dhe disa pemë të vogla, por nuk ka pemë aq të mëdha sa të lëvizin statuja të mëdha.
- Ku janë drunjëte mëdha? [Minimumi]
- Ku janë bimët? [Minimumi]
- Çfarë ndodhi me burimet e nevojshme për të transportuar statujat?
- Ajo foli për atë që lëvizi Moai, sepse kur ajo shikoi përreth, nuk kishte drunjë ose bimë të mëdha. Ajo gjithashtu mendon se çfarë ka ndodhur me ta. [Megjithëse kjo përgjigje fillon me një referencë në një mister të rremë, ajo përmban elementet e duhura.]

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 3/7

Pikë të plota

Për të marrë një kredi të plotë, të 5 rreshtat duhet të jenë korrekte. Përgjigjet e sakta janë: Fakt, Opinion, Fakt, Fakt, Opinion.

Pikë të pjeshme

Për të marë gjysët e pikëve, duhet 4 ose 5 rreshta të jenë të sakta

Pa pikë

Për më pak se 4 të sakta.

Pa përgjigje.

Pyetja 4/7

Pikë të plota

Përgjigja e saktë është B. Pemë të mëdha janë zhdukur nga Rapa Nuis

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 5/7

Pikë të plota

Përgjigja e saktë është Z. Mbetjet e arrave të palmës tregojnë gjurmë brejtje të bëra nga minjtë

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 6/7

Pikë të plota

Për të marrë pikë të plota, të tre përgjigjet duhet të jenë të sakta. Përgjigjet e sakta janë: Shkaku (Jared Diamond) - Njerëzit presin drunjët për të pastruar tokën për bujqësi dhe shkaqe të tjera. Arsyeja (gjueti për Carl Lipo dhe Terry) - minjtë polinezianë hëngrën fara pemësh dhe si rezultat nuk mund të rritnin pemë të reja. Efekti (i përbashkët) - Drunjë të mëdhej janë zhdukur nga Rapa Nuis.

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 7/7

Pikë të plota

Për pikë të plota, kërkohej të paktën një nga përshkrimet e mëposhtme:

1. Njerëzit i kanë prerë ose kanë përdorur drunjët(për të lëvizur moai dhe / ose pastruar tokën për bujqësi).
2. Miu hëngri farat e drunjëve (në mënyrë që drunjët e rrinjë të mos mund të rriteshin).
3. Nuk është e mundur të thuhet saktësisht se çfarë ka ndodhur me drunjët e mëdha derisa të bëhen kërkime të mëtejshme.

Modeli i përgjigjeve që do t'ju jepnin pikë të plota përfshijnë:

- Unë mendoj se drunjët u zhdukën sepse njerëzit prenë shumë prej tyre për të lëvizur moaite [1]
- Njerëzit pastruan tokën për bujqësi. [1]
- Pemët u përdorën për të lëvizur moai. [1]
- Njerëzit presin pemët. [1]
- Ishte faji i njerëzve që donin të lëviznin moaite. [1 - kjo përgjigje nuk i referohet qartë prerjeve të drunjëve, por është e pranueshme sepse ato u referohen njerëzve dhe një nga arsyet që ata prenë drunjët (për të lëvizur muai)].
- Është faji i njerëzve. Ata shkatërrojnë mjedisin. [1 - Kjo përgjigje nuk i referohet qartë prerjeve të drunjëve, por është një mënyrë e pranueshme për të përmbledhur rezultatet e prerjeve të drunjëve.]
- Unë mendoj se minjtë ndoshta kanë bërë dëmin më të madh duke ngrënë fara pemësh. [2]
- Minjtë hëngrën farat. [2]
- Nuk ka asnjë provë që secila prej tyre është e saktë, prandaj duhet të presim derisa të ketë më shumë informacion. [3]
- Të dy. Njerëzit prenë pemë të mëdha për bujqësi, dhe pastaj minjtë hëngrën farat e pemëve! [1 dhe 2]

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

FORUMI PËR SHPENDËT

Pyetja 1/7

Pikë të plota

Përgjigja e parë e ofruar (A mund t'i japë ai aspirinë pulës së lënduar)

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 2/7

Pikë të plota

Përgjigja e tretë e ofruar (Sepse ajo dëshiron ta ndihmojë pulën e saj sa më shpejt të jetë e mundur)

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 3/7

Pikë të plota

Përgjigje të sakta janë: Po, Jo, Jo, Jo, Po

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 4/7

Pikë të plota

Përgjigja e tretë e ofruar (Marta)

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 5/7

Pikë të plota

Përgjigja e parë e ofruar (Për të reklamuar punën tuaj)

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 6/7

Pikë të plota:

Kodi 1: Direkt ose indirekt zgjedh ose i përgjigjet "NaraB79", dmth. Thotë se përgjigja e NaraB79 tregon që Indira_88 duhet të konsultohet me një veteriner përpara se t'i japë ndonjë ilaç pulës së saj:

- [NaraB79] Nara tha se së pari e pyeti veterinerin.
- [Nuk është zgjedhur asnjë përgjigje] NaraB79 nuk i thotë Ivana_88 çfarë të bëjë, por gjithashtu i thotë asaj që të konsultohet me një veteriner përpara se t'i japë ilaçet e saj.

OSE: Direkt ose indirekt zgjedh ose përgjigjet "Marta", dmth shprehet se Marta i dha asaj aspirinë pule dhe se pula u shërua:

- [Marta] Marta i dha aspirinë pulës dhe pula ishte më e mirë.
- [Marta] Marta ka një pulë që u shërua kur iu dha aspirina.

OSE: Direkt ose indirekt zgjedh ose i përgjigjet "Nikolla", dmth. Deklaron se Nikolla është veteriner / specialist i shpendëve ose di të trajtojë zogjtë:

- [Nikola] Ai është veteriner.
- [Fran] Nicholas është një specialist i shpendëve.
- [Nikola] Nikola është njohur me udhëzimet për dozat e ilaçeve të shpendëve.
- [Nuk është zgjedhur asnjë përgjigje] Nicholas flet për një libër mbi ilaçin e shpendëve.

Pa pikë

Kodi 0: Përgjigje të tjera, duke përfshirë përgjigje të pasakta, të paqarta, të parëndësishme ose të pamjaftueshme:

- [NaraB79] postuar në forum. [E paqartë / e pamjaftueshme]
- [Marta] Marta ka një pulë. [E pamjaftueshme]
- [Nikola] Nikola i kupton pulat. [E pamjaftueshme]
- [Nikolla] Nikolla është specialist. [E paqartë: nuk tregon se për çfarë shërben specialisti]
- [Zbritja e Zogjve] Ata kanë shumë të bëjnë me pulat. [Përgjigje dhe shpjegim i pasaktë]

Kodi 9: Pa përgjigje

Pyetja 7/7

Pikë të plota:

Kodi 1: Tregon që pesha ose madhësia e pulave nuk është e specifikuar / e panjohur:

- Indira_88 nuk e përmendi peshën e pulës së saj në postimin e saj.
- Nikolla nuk e di sa janë të rënda pulat e saj.

- Pa peshë pule.
- Madhësia e pulës është e panjohur.

Pa pikë

Kodi 0: Tregon përgjigje të pasaktë, të paqartë, të parëndësishme ose të pamjaftueshme:

- Nikolla nuk e ekzaminoi pulën e tijë. [E pamjaftueshme]
- Nikolla nuk është veterineri i saj. [E parëndësishme]
- Nikolla nuk mund ta llogarisë atë. [E pamjaftueshme]

Kodi 9: Pa përgjigje

QUMËSHTI I LOPËS

Pyetja 1/7

Pikë të plota

Përgjigja e saktë është e dyta: Qumështi është një burim i mirë i vitaminave dhe mineraleve thelbësore.

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 2/7

Pikë të plota

Përgjigja e saktë është e fundit: Të mbështesni përdorimin e produkteve të Fermës së Qumështit.

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 3/7

Pikë të plota

Përgjigja e saktë është Po, Po, JO – sipas kësaj rënditje.

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 4/7

Pikë të plota

Kodi 1: Përmend ose ritregon njërin nga rezultatet e mëposhtme të hulumtimit të renditura në tekst:

1. Gratë që pinë qumësht pësuan fraktura të shumta të kockave.
2. Edhe burrat edhe gratë që pinë qumësht kishin më shumë gjasa të zhvillonin sëmundje të zemrës dhe kancer:

Gratë që pinin qumësht kishin thyerje të shumta të kockave.

- Personat që pinë qumësht kishin më shumë gjasë të kishin sëmundje të zemrës dhe kancer.
-

Pa pikë

Kodi 0: Nuk rendit një nga rezultatet nga sondazhi të përshkruar në përshkrimin për kodin 1 OSE jep një përgjigje të pasaktë, të paqartë ose të parëndësishme:

- Njerëzit / fëmijët janë të trashë për shkak të qumështit.
- Qumështi nuk është i shëndetshëm. [Nuk i referohet një rezultati specifik të sondazhit]
- Njerëzit nuk duhet të pinë tre gota qumësht në ditë.

Kodi 9: Pa përgjigje

Pyetja 5/7

Pikë të plota

Përgjigja e saktë është: Opinion, Fakt, Fakt, Opinion - saktësisht në këtë renditje

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 6/7

Pikë të plota

Përgjigja e saktë është e para: Efekti i qumështit në shëndet dhe roli i qumështit në ushqimin e njeriut.

Pa pikë

Përgjigje tjetër ose pa përgjigje

Pyetja 7/7

Pikë të plota

Kodi 1: Zgjidhet një emër dhe jepet një nga shpjegimet përkatëse më poshtë. Nëse nuk zgjidhet asnjë emër, përgjigja duhet të përcaktohet qartë nga Christopher, Anna ose Sam, si dhe shpjegimi për atë zgjedhje në një nga tekstet.

Ai zgjodhi " Christopher " dhe citon një ose më shumë shpjegime poshtë tekstit të parë, "Vlera ushqyese e qumështit: përfitime të panumërta!" OSE shprehet se teksti i dytë "Thuaj" jo "qumështit të lopës!" Nuk është i paanshëm / objektiv :

1. Qumështi përmban lëndë ushqyese (kryesore) / shumë vitamina / minerale ose specifikon në mënyrë specifike një ose më shumë vitamina ose minerale (p.sh. kalium) që janë të rëndësishme për shëndet të mirë.
2. Qumështi promovon humbje peshe / ndihmon në mbajtjen e një peshe të shëndetshme.
3. Qumështi përmirëson shëndetin kardiovaskular.
4. Qumështi ndihmon në parandalimin e kancerit.

5. Në uebfaqen "Fermë qumështi" janë renditur certifikatat mjekësore.
6. Uebfaqja e Fermës së Qumështit citon Shoqatën Ndërkombëtare të Qumështit / citon certifikimin IDFA.
7. Artikulli "Thuaj" jo "qumështit të lopës!" / Teksti tjetër nuk është i paanshëm / nuk është objektiv ose jep një shembull që tregon se nuk është i paanshëm ose objektiv:
 - [Christopher] Mjeku thotë se përmban shumë lëndë ushqyese të rëndësishme. [Arsyetimi 1/5]
8. [Christopher] Qumështi përmban minerale që ndikojnë në shëndet.
9. [Arsyetimi 1]

OSE: Ai zgjedh "Anën" dhe citon një ose më shumë shpjegime poshtë tekstit tjetër "Thuaj" jo "qumështit të lopës!" OSE shprehet se teksti i parë "Vlera ushqyese e qumështit: përfitime të panumërta!" Nuk është i paanshëm ose përpiqet të shesë produktet e tij.

1. Qumështi mund të mos jetë aq i mirë për ne sipas studimit të fundit.
2. Qumështi mund të dobësojë kockat / të çojë në fraktura më të shpeshta të kockave
3. Qumështi mund të shkaktojë më shumë sëmundje të zemrës / kancer.
4. Artikulli përcakton certifikatën e Komitetit të Mjekëve për Mjekësi Përgjegjëse (PCRM).
5. Artikulli thotë se ka gjithnjë e më shumë dëshmi se qumështi nuk është aq i mirë për njerëzit si dikur që është menduar
6. Studimet në Suedi kanë treguar se njerëzit që pinin qumësht kishin më shumë gjasa të vuanin nga sëmundje të zemrës dhe / ose kancer dhe / ose fraktura të kockave.
7. "Vlera ushqyese e qumështit: përfitime të panumërta!" (Mund të quhet gjithashtu "teksti i parë") ose "Fermë qumështi" është një burim i njëanshëm / që përpiqet të shesë produktet e tij në mënyrë që pretendimet të mos besohen:
 - [Ana] Në Suedi, një studim zbuloi se gratë që pinin qumësht kishin fraktura më të shpeshta të kockave. [Arsyeja 6]
 - [Anna] E para thjesht po përpiqet të na shesë qumësht, në mënyrë që të mos mund t'u besojmë vërtet. [Arsyeja 7]

OSE: Zgjidhni "Sandra" dhe jepni një shpjegim që tregon përmbajtjen ose kufizimet në tekste për të justifikuar pikëpamjen se për momentin nuk është e mundur të nxirreni një përfundim.

Përgjigjet tregojnë një nga shpjegimet e mëposhtme:

1. Artikulli "Thuaj" jo "qumështit të lopës!" / Një tjetër tekst sugjeron që nevojiten më shumë kërkime për të konfirmuar rezultatet e hulumtimit.
2. Qumështi është konsumuar rregullisht për një kohë të gjatë, dhe hulumtimi i përmendur në artikullin e dytë është i ri, kështu që duhet më shumë kohë ose hulumtim për të arritur në një përfundim.
3. Këto janë vetëm dy tekste dhe kërkohen më shumë kërkime para se të nxirret një përfundim.
4. Informacioni që përmbahet në çdo artikull duhet të kontrollohet përpara se të arrihet

në një përfundim. Të dy tekstet njëri me tjetrin janë kontradiktore, kështu që nuk është e mundur të nxirrni një përfundim OSE të jepni një shembull konkret që tregon kundërshtinë e tyre (një tekst thotë se qumështi forcon kockat, dhe tjetri që shkakton më shumë fraktura):

- [Sam] nuk thotë se duhen më shumë hulumtime para se të dimë të vërtetën. [Arsyetimi 1]
- [Sam] Unë duhet të sigurohem që ajo që pretendon çdo artikull është e vërtetë përpara se të marr një vendim. [Arsyeja 4]

Pa pikë

Kodi 0: Asnjë emër nuk u zgjodh ose nxënësi nuk e deklaroi qartë pozicionin e tij.

OSE: Nuk u referohet teksteve.

OSE: Tregoni arsyetimin e paqartë, të pasaktë ose të parëndësishëm:

- [Anna] Nuk më pëlqen qumështi. [Nuk vlen për tekstet]
- [Christoper] Unë i dua produktet e qumështit. [Nuk vlen për tekstet]
- [Sam] Nuk ka informacion të mjaftueshme. [E paqartë]
- [Çdo emër i ofruar] Shumë njerëz në Suedi pinë qumësht. [E parëndësishme]

Kodi 9: Pa përgjigje

Pyetja 1/4

Pikë të plota

Tre përgjigje të sakta. Po, Jo, Po sipas kësaj renditje

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 2/4

Pikë të plota

Përgjigjja e saktë është Po

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 3/4

Pikë të plota

Përgjigjja e saktë është Jo

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje

Pyetja 4/4

Pikë të plota

Përgjigjja e saktë është Po

Pa pikë

Përgjigje tjera ose pa përgjigje